

2025

HİBRİT
KİTAP

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AKADEMİ GİRİŞ SINAVI

MEB-AGS ÖABT

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ & İMAM HATİP LİSESİ MESLEK DERSLERİ ÖĞRETMENLİĞİ KONU ANLATIMLI

e-Kitaba ve video derslere
erişebilmek için
QR kodu okutunuz.

Fiziksel Kitap

HİBRİT
KİTAP

e-Kitap

Video Ders Hediye

ARTIFORCE, TÜBİTAK-TEYDEB Destek Programından yararlanılarak geliştirilmiştir (Proje No: 7230451).
Ürün/hizmet ile ilgili tüm sorumluluk Pegem Akademi Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Hizmetleri Tic. AŞ'ye aittir.

PEGEM AKADEMİ

Komisyon

MEB-AGS ÖABT Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi / İmam Hatip Lisesi Meslek Dersleri Öğretmenliği Konu Anlatımlı

ISBN 978-625-6128-09-5

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

I. Baskı: 2024, Ankara

Yayın-Proje: Pegem
Dizgi-Grafik Tasarım: İlknur Öztürk
Kapak Tasarımı: Pegem

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.
No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

Değerli Okuyucularımız,

Elinizdeki bu kitap, MEB-AGS ÖABT Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği ve İmam Hatip Lisesi Meslek Dersleri Öğretmenliği kapsamındaki soruları çözmek için gerekli bilgi, beceri ve teknikleri edinme ve geliştirme sürecinde siz değerli okuyucularımıza kılavuz olarak hazırlanmıştır.

Kitabın hazırlanış sürecinde, sınav kapsamındaki temel alanlarda kapsamlı alanyazın taraması yapılmış, bu kitabın gerek MEB-AGS ÖABT'de gerekse gelecekteki meslek hayatınızda ihtiyacınızı maksimum derecede karşılayacak bir başucu kitabı niteliğinde olması hedeflenmiştir.

Detaylı, güncel ve anlaşılır bir dilde yazılan konu anlatımları, her ünite içeriği ÖSYM formatına uygun, çözümlü test sorularıyla pekiştirilmiştir. Ayrıca konu anlatımlarında verilen bilgi ve çözüm tekniklerine ek olarak uyarı kutucuklarıyla önemli konulara dikkat çekilmiştir.

Yoğun bir araştırma ve çalışma sürecinde hazırlanmış olan bu kitapla ilgili görüş ve önerilerinizi pegem@pegem.net adresine e-posta yoluyla ya da **0538 594 92 40** numaralı telefona WhatsApp üzerinden iletmeniz yeterli olacaktır.

Geleceğimizi güvenle emanet ettiğimiz siz değerli öğretmenlerimizin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerine katkıda bulunabilmek ümidiyle...

PEGEM Akademi

Kitabın içeriği, MEB'in yapacağı program değişikliği veya buna bağlı olarak ÖSYM'nin sınav içeriğinde yapacağı değişiklik durumunda, kitabın dijital hâlinde (aktivoasyon geçerlilik süresince) güncellenerek siz değerli adaylara sunulur.

TÜM KİTAPLAR YANINDA; CEPTE, TABLETTE VE MASANDA

Hibrit kitaplarda kullanıcılar;

- 1 Kitabın dijital formatına erişim sağlayabilir.
- 2 Kitabın bölümleri altında video derslere erişim sağlayabilir.
- 3 Konu sonu testlerini çözebilir.

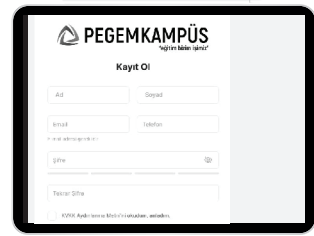

Yapay zekânın öğrenme analizini yapabilmesi için interaktif içeriklere etkileşim bırakmanız gerekmektedir. Etkileşim bırakmak için testlerde yer alan cevap seçeneklerini sistem üzerinde işaretlemeniz gerekmektedir. Böylelikle yapay zekâ bırakılan etkileşimler sonrasında sizlerin başarı durumlarını tespit ederek eksik tespitinizi gerçekleştirecektir.

Pegem Kampüs web sitesi üzerinden aktivasyon kodunuzu aktif edebilmek ve içeriklere erişebilmek için aşağıdaki adımları takip ediniz:

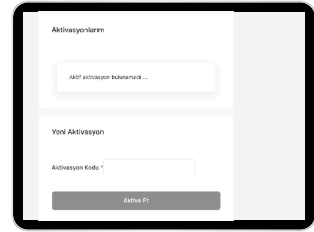
1. Adım Üyelik

Mevcut tarayıcınızın adres çubuğuna arti.pegemkampus.com yazarak web sitemiz üzerinden üyelüğünüzü gerçekleştirebilirsiniz.

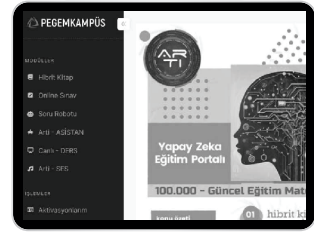
2. Adım Aktivasyon

Üyelik bilgileriniz ile giriş yaptıktan sonra sol menüde yer alan "**Aktivasyonlarım**" sekmesine girerek kodunuzu aktif edebilirsiniz.

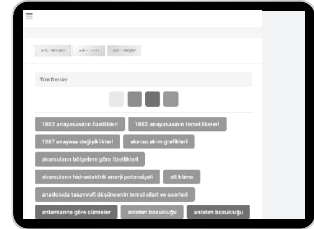
3. Adım Ürünlerim

Aktivasyon işleminizi tamamladıktan sonra menüde aktif hâle gelen "**Hibrit Kitap**" sekmesine tıklayarak içeriklere ulaşabilirsiniz.

4. Adım Yapay Zekâ Asistan

Hibrit kitaptaki işaretlemeleriniz doğrultusunda eksik tespitinizi yapabilmek için menüdeki "**Arti-Asistan**" sekmesine tıklayabilirsiniz. Eksiklerinizi tamamlamak ve daha fazla içerik görmek için pegemkampus.com adresini ziyaret edebilirsiniz.

Aktivasyon kodu kitabınızın iç kapağında yer almaktadır. Aktivasyon kodu ile aktif ettiğiniz hibrit kitaba erişim 31.08.2025 tarihine kadar geçerlidir.

Pegem Kampüs İletişim Hattı
0312 418 51 55

ALAN BİLGİSİ

1. Bölüm Kur'an'ı Kerim'in Muhtevasını Anlamak - Tecvid ve Tefsir Usûlü

Kur'an'ın Nüzulu ve Metinleşmesi	1
Kur'an'ın Mushaflaşması	2
Kur'an'ın Okunması	5
Tefsir	7
Kur'an'da Lafızlararası İlişkiler	22
Dil Merkezli Kur'an İlimleri	23
Kur'an'da Yemin Edilen Varlıklar	24
Hurûf-ı Mukatta'a (Kesik Harfler)	25
Kur'an'da Çelişki Vehmi (Müşkilü'l - Kur'an)	25
Kur'an'ın Siyakı (Âyetler ve Sûreler Arası Münasebet)	25
Kur'an'ın İ'cazı (İ'câzu'l-Kur'an)	26
Üslûbu'l-Kur'an	27
Kur'an'ın Gramer Yapısı (İ'râbu'lkur'an)	27
Kur'an'ı Anlama ve Yorumlamada Yeni Yönelişler	29
Modernist Yönelişler	30
Türkçe Meâller ve Meâlcilik Hareketi	30
Nüzûl Sırasına Göre Yazılan Tefsirler	31
Kur'an'ı Kerim'deki Sûre İsimleri ve Anlamları	31
Tecvid	37
Çözümlü Test	45
Cevaplı Test	55

2. Bölüm Hadis ve Hadis Usûlü

Hadis ve Hadis Usulü	58
Hadis	59
Peygamberimizi Konu Edinen Diğer İlimler	60
Hadis İlminin Alt Dalları	60
Hadis Çalışma Dönemleri	61
Temel Hadis Kaynakları Üzerinde Yapılan Çalışmalar	66
Derleme Niteliğindeki Çalışmalar	67
Belirli Konularla İlgili Çalışmalar	68
Halk Arasında Yaygın Olan Hadisleri Toplama Çalışmaları	68
Yakın Dönem Hadis Çalışmaları	70
Tarihsel Süreçte Hadis Eğitimi, Öğretimi ve Adabı	71
Hadis Öğrenim ve Öğretim Adabı	72
Ravi	73
Ravilerin Cerh ve Ta'dili	74
Ravilerin Özellikleri	74
Hadislerin Taksimi	77
Çözümlü Test	81
Cevaplı Test	86

3. Bölüm Fıkıh - İslam Hukuku

İslam Hukukunun Mahiyeti ve Temel Özellikleri	88
Fıkıh Kavramı	88
İslam Hukuku Kavramı	89
İslam Hukukunun Oluşum Süreci ve Dönemlendirilmesi	90
Kanunlaştırma Hareketleri ve Yeni Dönem	93
İslam Hukuk Ekolleri	93
İslam Hukukunun Kaynakları	96
Yöntemler	99
Hüküm Teorisi	101
Hükümün Tanımı ve Kısımları	101
Hâkim (Hüküm Koyucu)	103
Mükellef	103
Hükme Konu Olan Fiiller	104
İctihat Teorisi	104
İslam Hukukunun Sistematiği	106
İslam Hukukunun Genel Prensipleri	108
Mülkiyet ve Akit Teorisi	108
Aile Hukuku	113
Evlenmenin Hukuki Sonuçları	115
Evliliğin Sona Ermesi (Talak)	115
Evliliğin Sona Ermesinin Sonuçları	116
Miras Hukuku	117
Ceza Hukuku	121
Çözümlü Test	126
Cevaplı Test	135

4. Bölüm İslam İbadet Esasları

İbadet	138
İbadet Çeşitleri	138
Temizlik	141
Temizlik Aracı Olarak Su	143
Abdest	144
Mesh	145
Gusül (Boy Abdesti)	146
Teyemmüm	147
Namaz	148
Kur'an Öğrenme ve Okuyanın Hataları	153
Ezan ve Kâmet	153
Oruç	161
Zekât	165
Hac ve Umre	170
Kurban ve Adak	176
Yeminler ve Kefaretler	179
Günlük Hayatımızdaki Başlıca Haramlar - Helaller	184
Çözümlü Test	188
Cevaplı Test	193

5. Bölüm Kelam-İslam İlahî Esasları

Kelam İlmi	196
Kelam İlminin Geçirdiği Evreler	199
Kelam İlminde Temel Meseleler	214
İman ve İman Esasları	221
İman Kavramı	221
Allah'ın Sıfatları	226
Kaderle İlişkilendirilen Bazı Kavramlar	242
Çözümlü Test	247
Cevaplı Test	251

6. Bölüm İslam Mezhepleri ve Akımları

İslam Mezhepler Tarihi	253
Diğer Din Bilimleriyle Olan İrtibatı	253
Önemli Terim ve Kavramlar.....	253
Mezhep Kavramı.....	254
Mezheplerin Ortaya Çıkış Sebepleri.....	254
Haricilik	257
Mürcie Mezhebi.....	258
Kaderiyye.....	259
Mutezile Mezhebi.....	259
Ehl-i Sünnet Ve'l-Cemaat.....	260
Ashâb-ı Rey ve Kelam Mezhepleri	262
Eş'arilik	262
Maturidilik.....	264
Şiiliğin Ortaya Çıkışı ve Kökeni	265
Zeydiyye.....	267
İsmailiyye Şiası.....	268
İmamiyye Şiası Görüşleri.....	270
Nusayrilik.....	272
Dürzilik.....	273
Yezidilik.....	275
Alevilik ve Bektaşılık	276
Alevilikte Cem Çeşitleri.....	278
Mehdilik İnancı Temelinde Oluşan Geç Dönem Mezhepler	279
Mehdilik.....	279
Ahmedilik.....	279
Babilik – Bahailik.....	280
Çağdaş İslami Akımlar.....	281
Çözümlü Test	287
Cevaplı Test.....	291

7. Bölüm İslam Tarihi

Hazreti Muhammed'in Hayatı	294
Araplarda Dinî ve Sosyo – Kültürel Hayat	297
Kutlu Doğum	302
Hz. Peygamber'in Gençliği	303
Hz. Hatice İle Evliliği.....	304
Kâbe Hakemliği	305
İslam'ın Mekke Dönemi.....	305
Hz. Muhammed'in Peygamberliğinin Başlaması.....	306
İslam'ın Medine Dönemi.....	311
Hudeybiye Anlaşması.....	318
Umretü'l – Kazâ.....	320
Müte Savaşı.....	321
Huneyn Gazvesi.....	322
Tebük Gazvesi.....	323

Heyetler Yılı.....	325
Veda Hacı ve Veda Hutbesi.....	325
Hz. Peygamber'in Vefatı Öncesinde Yaşanan Bazı Gelişmeler.....	326
Hz. Peygamber'in Vefatı	326
Hz. Peygamber'in Mirası.....	326
Hz. Muhammed'in Ahlaki Şahsiyeti, Aile Hayatı, Siyasi ve Askeri Kişiliği.....	326
Hz. Peygamber'in Aile Hayatı.....	327
Hz. Ebû Bekir Dönemi	328
Hz. Ömer	331
Hz. Osman Dönemi	336
Hz. Ali Dönemi.....	340
Hz. Hasan Dönemi	343
Emevi ve Abbasi Dönemi	344
İslam Kültür ve Uygarlığı.....	351
Türklerin İslamiyeti Kabulü	354
Çözümlü Test	360
Cevaplı Test.....	365

8. Bölüm İslam Kültür ve Medeniyeti

Kültür Unsurları.....	368
İslam Kültür ve Medeniyeti	368
İslam Medeniyetinin Doğuşu	369
İslam Medeniyetinin Özü.....	371
İslam Medeniyetinin Özellikleri	371
İslâm Medeniyeti ve İlim	372
İslam Medeniyeti ve Adalet.....	372
İslam Medeniyeti ve Hoşgörü.....	372
İslâm Medeniyetinde İnsan Hakları	373
İslam Medeniyetinin Batıya Tesirleri.....	376
İdarî ve Siyasî Kurumlar	376
İktisadi Kurumlar	381
İslam Medeniyetinde İktisadi Kurumlar	381
Beytülmal.....	381
Eğitim Öğretim Kurumları	382
Hukuk Kurumları	383
Askerî Kurumlar	385
Çözümlü Test	387

9. Bölüm İslam Sanat ve Estetiği

İslam ve Sanat	390
Erken Dönem İslam Mimarisi	392
Osmanlı Mimarisi Dönemleri.....	399
A. Erken Dönem Mimarisi (Bursa-Edirne Dönemi) ..	399
B. Klasik Dönem Mimarisi.....	400
C. Geç Dönem Osmanlı Mimarisi.....	401

Klasik Dönem Yapı Türleri	404
Dini Yapılar	404
Eğitim Yapıları	406
Sivil Yapılar	406
Askeri Yapılar	408
Hat Sanatı	408
Tezhip Sanatı	412
Ciltleme/Ciltçilik	412
Minyatür Sanatı	414
Ebru Sanatı	415
Çini Sanatı	415
Dinî Müsikisi	416
Sanat Tarihi İle İlgili Kavramlar	418
Çözümlü Test	421

10. Bölüm İslam Ahlak Felsefesi

Ahlak Kavramı	429
Ahlak İlminin Konusu ve Gayesi	430
Ahlak İle Din İlişkisi	431
İslam Ahlakının Kaynakları	432
Ahlak, Ahlak İlmi ve Ahlak Felsefesi	433
İslam Ahlak Teorileri	433
İslam Ahlak Literatüründe Kavramsal Çerçeve	442
İslam Ahlakında Reziletler (Çirkin Ahlak)	447
Aile Ahlakı	449
Ailede Karşılıklı Görevler	450
Toplumsal Ahlak İlkeleri	450
İslam Çevre Ahlakının 4 Kuramı	457
İslâm Çevre Ahlakının 8 İlkesi	458
Çözümlü Test	459
Cevaplı Test	463

11. Bölüm İslam Felsefesi

İslam Felsefesi	466
İslam Düşüncesinin Temel Sorunları	474
Rasyonel Düşünme İmkânı	485
Doğu İslam Filozofları	487
Bilgi Teorisi	488
Farabî ve Eserleri	489
İbni Sina	481
Batı Endülüs Filozofları	482
Çağdaş İslam Düşüncesi Kişiler ve Görüşler	486
Osmanlı Düşüncesi	491
Osmanlı Düşüncesinin Tarihsel Dönüşümü	491

Tarihsel Dönüşümün Tanıkları	492
Felsefe Eleştirileri ve Cevapları (Tehafütler Geleneği)	494
Ebu Hamid El – Gazali	495
Tarih Düşüncesi	497
İslam Düşüncesinin Batıya Etkisi	500
İslâm Düşüncesinin Batı'ya Geçiş Yolları	500
Batı Felsefesine Etki Eden Müslüman Filozofları	501
Çözümlü Test	503
Cevaplı Test	506

12. Bölüm Din Felsefesi

Din Felsefesi	509
Tanrının Varlığı	511
Tanrının Sıfatları	514
Kötülük Problemi	515
İnsan Hürriyeti ve Determinizm Problemi	516
Ölümsüzlük Problemi	517
Tanrı - Evren İlişkisi	518
İman Akıl ve Bilgi İlişkisi	521
Çözümlü Test	525
Cevaplı Test	530

13. Bölüm Din Sosyolojisi

Din Sosyolojisinin Doğuşu ve Gelişimi	532
Sosyoloji	532
Din Sosyolojisi	532
Yöntem ve Teknikler	533
Kurucular	535
Çağdaş Bazı Yönelimler	536
İslam Dünyasında Din Sosyolojisi	537
Türkiye'de Din Sosyolojisi	539
Cumhuriyet Dönemi	540
Dinin Sosyolojik Manası	541
Dine Sosyolojik Bakış	541
Toplumsal Değişim ve Din	543
Toplumsallaşma	547
Din Devlet İlişkileri	550
Küreselleşme ve Din	554
Kamusal Alan ve Din	556
Yeni Dinî Hareketler	559
Din ve Terör	563
Çözümlü Test	566
Cevaplı Test	571

14. Bölüm Din Psikolojisi

Din Psikolojisi Bilimi.....	573
Din Psikolojisinin Tanımı, Konusu ve Yöntemi.....	573
Din Psikolojisinin Diğer Bilim Dallarıyla İlişkisi.....	573
Din Psikolojisinde Yöntem.....	575
Din Psikolojisinde Araştırma Konuları	576
Din Psikolojisinin Tarihçesi	576
Psikolojide Yaklaşımlar	578
Dindarlık	580
Dinî İnancın Psikolojik Yapısı ve Tabiatı.....	596
Tanrı Kavramı ve Tanrı Tasavvuru.....	599
Dua Psikolojisi	602
Çözümlü Test	608
Cevaplı Test.....	611

15. Bölüm Din Eğitimi

Din Eğitimi	613
Din Eğitiminin Temelleri	615
İslam Eğitim Tarihi	616
Eğitim-Öğretim Kurumları.....	619
Din Eğitimi ve Öğretiminde İlkeler.....	621
Küreselleşme, Çok Kültürlülük ve Din Eğitimi	624
Kur'an'ın İnanç Farklılıklarına Yaklaşımı.....	624
Din Eğitim ve Din Hizmetlerinde İletişim	625
Rehberlik Kavramı ve İlkeleri.....	627
Çözümlü Test	631
Cevaplı Test.....	637

16. Bölüm Dinler Tarihi

Dinin Anlamı ve Değeri	639
Dinler Tarihinin Önemi ve Bir Bilim Dalı Olarak Gelişmesi	639
Dinler, Mezhepler ve Kültürler	640
Hinduizm	641
Budizm	645
Sihizm	648
Taoizm.....	649
Konfüçyanizm	650
Şintoizm.....	651
Mecusilik.....	652
Sâbilik.....	654
Yahudilik	656
Hristiyanlık.....	663
Çözümlü Test	670
Cevaplı Test.....	677

KUR'AN'IN NÜZULU VE METİNLEŞMESİ

Kur'an'ı Kerim, yüce Allah tarafından insanlığa gönderilmiş en son ilahi kitaptır. Son peygamber Hz. Muhammed'e yaklaşık yirmi üç yılda nazil olmuştur.

Kur'an'ın Nüzul Süreci: Vahiy

Sözlük Anlamı: V-h-y kelimesinin mastarı olup gizli ve süratli bildirmek, seslenmek, fısıldamak, emretmek, telkin etmek, ilham etmek, işaret etmek, yazı yazmak, bir şeyi başkasına intikal ettirmek, elçi göndermek ve içgüdü anlamlarına gelir.

Terim anlamı: Yüce Allah'ın insanlara ulaştırılmasını istediği mesajlarını peygamberlerine, alışılmışın dışında gizli bir yolla süratli bir şekilde iletmesidir.

Vahyin Başlangıcı: Hz. Aişe, Resulullah'ın vahiy başlangıcının uykuda sadık rüya görmekle olduğunu bildirmiştir. Bu arada yalnızlık kendisine sevdirmiş, Resulullah Hira Mağarası'na çekilerek ibadete dalmıştır. Bu duruma "Tahannus" denir.

Bu durum 27 Ramazan 610 tarihine kadar devam etmiştir. Bu tarihte yine Hira Mağarası'nda iken Cebrail ona gelip "Oku!" demiş Resulullah "ben okuma bilmem" cevabını vermiştir. Üçüncü defa meleğin aynı soruyu sorması sonrasında Alak sûresinin ilk beş ayeti nazil olmuştur. Korku içindeki Hz. Peygamber, Hz. Hatice'nin yanına giderek olanları anlatmıştır. Hz. Hatice Resulullah'ı teskin ettikten sonra Hz. Hatice'nin amca oğlu ve aynı zamanda bir bilgin olan Varaka b. Nevfel'in yanına götürerek olanları anlatmıştır. Varaka, Hz. Peygamber'e gelenin Cebrail olduğunu müjdelemiştir.

Sonrasında vahiy bir müddet kesilmiş (fetre-i vahiy) daha sonra Müddessir sûresinin baş tarafı nazil olmuştur.

Vahyin Çeşitleri:

- Vahy-i Metlûv:** Okunan vahiydir. Kelimesi kelimesine nazil olmuş metindir. Namazlarda kıraatte okunan vahiydir. Yani Kur'an'ı Kerim'dir.
- Vahy-ı Gayrı Metlûv:** Peygamber'in diliyle ifade edilen, namazlarda kıraatte okunmayan vahiydir ki Hadis-i Şerifler bu nevidendir.

Vahyin Geliş Şekilleri

Bu husus Kur'an'da Şûra sûresi 51. ayette şöyle geçmektedir:

"Allah bir insanla ancak vahiy yoluyla veya perde arkasından konuşur yahut bir elçi gönderip izniyle ona dilediğini vahyeder." (Şûra (42), 51)

- Allah'ın mesajları peygamberinin kalbine doğrudan yerleşmesi
- Vahyin perde arkasından bildirilmesi
- Sadık rüya (Bu vahiy çeşidi vahyin başlangıcında olmuştur. Sadık rüya ile hiçbir ayet ve sürenin inmediği bildirilmektedir.)
- Cebra'il'in aslı sûretiyle görünerek vahiy getirmesi
- Cebra'il'in görünmeden çingirak sesine benzer bir vahiy getirmesi
- Cebra'il'in insan şeklinde görünmesi

Vahiy Esnasında Görülen Hâller

- En soğuk günde bile Resulullah'ın alınının terlemesi
- Resulullah'ın üzerine büyük bir ağırlığın çökmesi
- Resulullah'ın yanında bazen arı uğultusuna benzer bir ses işitilmesi
- Resulullah'ın sırt üstü yatıp üzerini örttürmesi ve yüzünün kızarması
- Bunların dışında Resulullah'ın uykusunun gelmesi, vücudunun kaskatı kesilmesi

Vahiy ve İlham Arasındaki Farklar

- Vahyin kaynağı belli, ilhamın kaynağı belli değildir.
- Vahiy vasıtalı ilham ise vasıtasız olarak tecelli eder.
- Vahiy son bulmuştur, ilham ise devam etmektedir.
- Vahiy bağlayıcıdır, ilham ise bağlayıcı değildir.
- Vahiy külli ve umumî, ilham ise cüz'î ve hususidir.
- Vahyî bilgiler birbiriyle çelişmez ancak ilham bilgileri birbiriyle çelişebilir.

Vahiy Kâtipleri

Birçok sahabe vahiy kâtipliği yapmıştır. Medine Dönemi'nde Hz. Peygamber'e 65 kişi vahiy kâtipliği yapmıştır. Mekke'de ilk vahiy katibi Abdullah b. Sa'd b. Ebî Sarh', Medine'de ilk vahiy katibi Übey b. Ka'b'dir. Ondan sonra Zeyd b. Sabit vahiy kâtipliği yapmıştır.

Ebû Bekir, Ömer b. Hattab, Ali b. Ebî Tâlib, Osman b. Affan, Zübeyr b. Avvâm, Amr b. Âs, Huzeyle b. Yeman, Amir b. Führeyre, Muaviye, Abdullah b. Erkam, Talha b. Ubeydullah ve Halid b. Velid vahiy kâtiplerinden birkaçıdır.

Vahyin Yazıldığı Malzemeler

Hurma yaprakları, ince beyaz taşlar, kürek ve kaburga kemikleri, işlenmemiş deri, ince deri (rakk), çanak-çömlek parçaları, parşömen parçaları, tahta levhalar ve bez parçaları inen ayetlerin yazıldığı malzemelerdir.

Vahye Ait Bazı Terimler

El-Hadarî: Hz. Peygamber seferde değilken inen ayetler. Kur'an'ın ekserisi bu şekilde nazil olmuştur.

Es-Seferî: Seferde ve savaşta inen ayetler (Nisa sûresinin 176. Ayet).

En – Nehârî: Gündüz nazil olan vahiyler (Kur'an'ın ekserisi gündüz nazil olmuştur).

El – Leyfî: Gece inen vahiyler (Tevbe / 118).

Es – Sayfî: Yaz mevsiminde inen ayetler (Nisa sûresi 176).

Eş – Şitâî: Kış mevsiminde nazil olan ayetler (Nur sûresi 11-26. Ayetler).

El – Firâşî: Hz. Peygamber yatağında iken inen ayetler (Maide sûresi 67. Ayet).

El – Ardî: Hz. Peygamber yeryüzünde iken nazil olan ayetler.

Es – Semâî: Hz. Peygamber semada iken inen ayetler (Bakara 285. Ayet).

Vahyin Nüzul Aşamaları

Levhî mahfuzaya inmesi → Yakın sema denen Beytu'l – izzeye indirilmesi (Âlimlerin çoğunluğuna göre buraya toptan indirilmiştir.) → Hz. Peygamber'e indirilmesi şeklindedir.

Kur'an'ı Kerim'de her şeyin yüce Allah'ın ilminde olduğu ve kaydedildiği bildirilir. Bu kayıtla ilgili olarak Levh-i mahfuz, kitab-ı meknun, ümmül kitab ve kitab-ı mübin kavramları kullanılmıştır.

NOT !**Vahyin Hz. Peygamber'e Parça Parça İndirilmesinin Hikmetleri**

1. Hükümlerde mükellefiyet hususunda Müslümanlarca kolaylık sağlamıştır.
2. Çoğunluğu okuma - yazma bilmeyen Arapların Kur'an'ı okuma ve anlamaları kolaylaşmıştır.

“Biz Kur'an'ı, insanlara dura dura okusun diye âyet âyet ayırdık ve onu peyderpey indirdik.” (İsra / 106)

3. Ona inanmayanların iç yüzleri ortaya çıkmıştır.

“Münafıklar, kalplerinde olan şeyleri, yüzlerine karşı açıkça haber verecek bir sûrenin üzerilerine indirilmesinden çekinirler. De ki: ‘Siz alay ede durun! Allah, çekindiğiniz o şeyi ortaya çıkaracaktır.’” (Tevbe, 64)

4. Soru ve sorunlara anında cevap ve çözüm getirilmiştir.
5. Vahyin sürekliliği Hz. Peygamber ve ashaba moral kaynağı olmuştur.
6. Yapılan hatalar anında düzeltilmiştir.
7. Kur'an'ın ezberlenmesi ve yazılması kolaylaşmıştır.
8. Kur'an'ın önceden başkası tarafından yazıldığı şüphesini ortadan kaldırmıştır.
9. İlahi irade tarafından değiştirilmesi gereken bazı hükümlerin zamanı gelince değiştirilmesine imkân sağlamıştır. (Nasih-Mensuh)
10. Böylece edebiyatçılara meydan okumuştur.

KUR'AN'IN MUSHAFLAŞMASI

- Hz. Peygamber kendine indirilen ayetleri önce ezberler sonra tebliğ ederdi.
- Hz. Peygamber ayetleri önce erkeklere sonra kadınlara okurdu. Onu dinleyenler yazı biliyorsa yazıyorlar, yazma imkânı olmayanlar ezberliyordu.
- İnen ayetler vahiy kâtipleri tarafından yazılıyordu.
- Bu ezberleme ve yazım Hz. Peygamber hayatta olduğu sürece devam etti.
- Hz. Peygamber'in vefatı sonrasında Yemame Savaşı'nda 70 kurrâ sahabe şehit edilince Hz. Ömer'in teklifiyle Hz. Ebu Bekir Dönemi'nde ayetler bir araya toplandı.
- Kur'an'ın bir araya toplanması işi Zeyd b. Sabit başkanlığında bir heyet tarafından yapıldı.

Sahabeyi Kur'an'ı Ezberlemeye Sevk Eden Sebepler

1. Güçlü bir hafızaya sahip olmaları
2. Namazda belli miktarda Kur'an okumanın gerekli oluşu
3. Kur'an'ın emir ve yasaklarına uymanın gerekli olması
4. Resulullah'ın Kur'an eğitimi ile bizzat ilgilenmesi
5. Kur'an okuyanlara verilecek sevabın büyük olması

Kur'an'ın Hz. Peygamber Dönemi'nde Bir Cilt Hâlinde Toplanmasının Sebepleri

1. Hz. Peygamber hayatta olduğu müddetçe vahyin devam ediyor oluşu
2. Ayet ve sûrelerin nüzul tarihine göre sıralanmıyor oluşu
3. Vahyin tamamlanmasıyla Hz. Peygamber'in vefatı arasındaki sürelerin kısa olması. (Âlimlerin çoğuna göre bu süre 9 gecedir.)

MEB-AGS ÖABT Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi / İmam Hatip Lisesi Meslek Dersleri Öğretmenliği Tamamı Çözümlü Soru Bankası

KOMİSYON

ISBN 978-625-6128-10-1

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayineimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

1. Baskı: 2024, Ankara

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad. No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50 / Dağıtım: 0312 434 54 24 / WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net / E-ileti: pegem@pegem.net

Proje-Yayın: Pegem
Dizgi-Grafik Tasarım: Gülnur Öcalan
Kapak Tasarımı: Pegem

Baskı: Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.
İvedik Org. San. 1420. Cad. No: 58/1
Yenimahalle/ANKARA

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47479

TÜM KİTAPLAR YANINDA; CEPTE, TABLETTE VE MASANDA Hibrit kitaplarda kullanıcılar;

- 1 Kitabın dijital formatına erişim sağlayabilir.
- 2 Testleri çözebilir.
- 3 Çözümleri görüntüleyebilir.

Detaylı anlatım için
QR kodu okutunuz.

Pegem Kampüs web sitesi üzerinden aktivasyon kodunuzu aktif edebilmek ve içeriklere erişebilmek için aşağıdaki adımları takip ediniz:

1. Adım
Mevcut tarayıcınızın adres çubuğuna arti.pegemkampus.com yazarak web sitemiz üzerinden üyeliğinizi gerçekleştirebilirsiniz.

2. Adım
Üyelik bilgileriniz ile giriş yaptıktan sonra sol menüde yer alan "Aktivasyonlarım" sekmesine girerek kodunuzu aktif edebilirsiniz.

3. Adım
Aktivasyon işleminizi tamamladıktan sonra menüde aktif hâle gelen "Ölçme İstasyonu" sekmesine tıklayarak içeriklere ulaşabilirsiniz.

Aktivasyon kodu kitabınızın ilk sayfasında yer almaktadır.
Aktivasyon kodu ile aktif ettiğiniz hibrit kitaba erişim 31.08.2025 tarihine kadar geçerlidir.

Pegem Kampüs İletişim Hattı
0312 418 51 55

Sevgili Okuyucularımız,

Bu kitap, MEB-AGS/ ÖABT Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği Alan Bilgisi Testi ve İmam Hatip Lisesi Meslek Dersleri Öğretmenliği kapsamındaki soruları çözmek için gerekli bilgi, beceri ve teknikleri edinmeniz ve soruları kolaylıkla çözebilmeniz amacıyla farklı soru çeşitleri ile kendinizi geliştirmeniz sürecinde siz değerli okuyucularımıza kılavuzluk etmek için hazırlanmıştır.

Kitabın hazırlık aşamasında, sınav kapsamındaki temel alanlarda kapsamlı alanyazın taraması yapılmış, bu kitabın gerek MEB-AGS ÖABT’de gerekse gelecekteki meslek hayatınızda ihtiyacınızı maksimum derecede karşılayacak şekilde ve MEB-AGS ÖABT’de çıkan ve çıkacak sorularla paralel sorular içerecek nitelikte olması hedeflenmiştir.

On beş bölümden oluşan kitabımızda, her biri ayrı konu başlıklarından oluşan toplamda 56 test bulunmaktadır. Detaylı, güncel ve anlaşılır bir dilde yazılan çözümlü anlatımları ve açıklamaları ile bu özgün sorular, MEB-AGS ÖABT’de çıkacak sorularla konu ve tarz itibarıyla birebir örtüşmektedir. Ayrıca kitabımızda, testlerin karışık değil de konu başlıklarıyla ayrı ayrı verilmiş olması, hangi konuda eksikliğinizi olduğunu görmenizi ve konu anlatımlı kitabımıza başvurarak bu eksiklerinizi tamamlamanızı sağlayacak ve size yol gösterecektir.

Yoğun bir araştırma ve çalışma süreci ile hazırlanmış olan bu kitaba ilişkin sorularınızı pegem@pegem.net adresine e-posta yoluyla ya da **0538 594 92 40** numarasına WhatsApp üzerinden iletmeniz yeterli olacaktır.

Geleceğimizi güvenle emanet ettiğimiz siz değerli öğretmenlerimizin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerinde katkıda bulunabilmek ümidiyle...

Başarılar...

Kitabın içeriği, MEB’in yapacağı program değişikliği veya buna bağlı olarak ÖSYM’nin sınav içeriğinde yapacağı değişiklik durumunda kitabın dijital hâlinde (aktivasyon geçerlilik süresince) güncellenerek siz değerli adaylara sunulur.

Kur'an-ı Kerim, Tecvid ve Tefsir	1
Hadis ve Hadis Usulü.....	41
Fıkıh - İslam Hukuku ve İbadet Esasları	63
Kelam / İslam İnanç Esasları	105
İslam Mezhepleri ve Akımları	117
İslam Tarihi	131
İslam Kültür ve Medeniyeti	150
İslam Sanat ve Estetiği	156
İslam Ahlakı.....	179
İslam Felsefesi	193
Din Felsefesi	207
Din Sosyolojisi	221
Din Psikolojisi	235
Din Eğitimi	254
Dinler Tarihi.....	271
Cevap Anahtarı.....	322

TEST I

1.

- I. Kufe rey mektebinin kurucusudur.
- II. Kur'an ceminde komisyon başkanıdır.
- III. Kur'an ceminde Mushaf adını veren sahabidir.
- IV. Tevbe son iki ayetinin mushafa ilavesinde şahitlik eden sahabidir.

Verilenlerden hangisi Abdullah b. Mes'ud ile ilgili doğru bir bilgidir?

- A) I ve II   B) II ve IV   C) I ve III
D) Yalnız I   E) I, III ve IV

2. Hz. Ömer'den (ra) rivayet edildiği üzere; bir gün minberde "Ya da varlıklarını eksilte eksilte alıvermesinden emin mi oldular?" ayetini okumuş ve mescitte bulunanlara ayetteki bir kelimenin anlamını sormuştur. Hüzeyl kabilesinden yaşlı birisi kalkmış ve "Bu kelime bizim lehçemizde eksilme anlamına gelir" cevabını vermiştir. Bunun üzerine Ömer, "Arapların şiiirlerinde bu kullanımı biliyorlar mı?" demiş. Yaşlı kişi "Evet" yanıtını vererek eski Arap şiiirinden şu beyiti okumuştur: Yolculuk, demir renderinin ağaç kütüğünü eksilttiği gibi, devenin hörgücünü eksiltti/zayıflattı.

Bu açıklamalar aşağıdaki Kur'an ilimlerinden hangisiyle daha fazla ilgilidir?

- A) Üslubu'l-Kur'an
B) Huruf-u mukattaa
C) Garibu'l-Kur'an
D) İ'rabu'l -Kur'an
E) Nasih-Mensuh

3. Yüce Allah Cebrâil'e, "Bu kitabı/metni Peygamber'e aynen oku" diye emreder; Cebrâil de en ufak bir değişiklik yapmadan Allah'ın kelâmını olduğu gibi/harfîyen Resûlullah'a indirir. Bu da tıpkı hükümdarın elçisine yazılı bir mektup vererek, "Bunu falana oku" diye emretmesi, elçinin de bu mektubun bir harfini bile değiştirmeden o kişiye aynen okuması gibidir.

Cüveynî'nin bu açıklaması ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Vahy-i metlûvün mahiyetini açıklamıştır.
B) Açıklama Kur'an ayetleriyle ilgilidir.
C) Kur'an ayetlerinde hiçbir değişiklik söz konusu değildir.
D) Kur'an kelimullahıdır.
E) Hadisler de vahy-i metlûv olarak kabul edilmelidir.

4. Kur'an Resulullah as'a 23 yıllık süreçte peyderpey indirilmiştir.

Bu durumla ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kur'an'ın peyderpey indirilmesi Arap dilinde tencimu'l-Kur'an kavramıyla ifade edilir.
B) Kur'an'ın parça parça indirilmesi ile ilgili Kur'an'da kullanılan kavram tenzil kavramıdır.
C) İnzal kavramı Kur'an'ın bölük bölük indirilmesini ifade eder.
D) Peyderpey indirilmesi Kur'an'ın Peygamber as'ın kalbine yerleştirilmesi ve insanlara dura dura okumasıydı.
E) Müşrikler Kur'an'ın bir defada indirilmesi gerektiğini söyleyerek Peygamber as'ı reddediyorlardı.

5. Resulullah as kendisine indirilen vahyi korumak için öncelikle kendisi ezberliyor sonra da vahyi kâtibî olarak adlandırılan okuryazar sahabeye yazdırıyordu. Daha sonra da gelen ayetleri sahabeye ezberletiyordu.

Rivayetlere göre vahiy kâtiplerinin Kur'an parçalarını üzerine yazdıkları malzemeler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Kürek ve kaburga kemikleri
B) Deri parçaları
C) Hurma lifleri
D) Kitaplar
E) Parşömenler

6. Peygamber (sav) Dönemi'nde Kur'an'ın tamamının yazıldığı ve ezberlenmiş olduğu ancak bir kitap hâline getirilmemiş olduğu kabul edilir.

Kur'an'ın o dönemde bir cilt hâlinde toplanmayışının nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi sayılmaz?

- A) Peygamber as hayatta olduğu için Kur'an'ın toplanmasına ihtiyaç duyulmamıştı.
 B) Bu dönemde vahiy devam ediyordu ve bu nedenle Kur'an'ın bir araya getirilmesi mümkün değildi.
 C) Ayet ve sureler nuzül tarihine göre sıralanmıyordu. Bazen, daha önce inen bir sureye, sonradan inen bazı ayetler ilave ediliyordu.
 D) Vahyin tamamlanmasıyla Peygamber'in vefatı arasındaki süre, Kur'an'ın bir cilt hâlinde toplanmasına yetecek kadar değildi.
 E) Peygamber as zamanında kitap hâline getirmek için yeterli imkân ve malzeme yoktu.

7. Birinci halife Ebu Bekir Dönemi'nde yalancı peygamber Müseyleme'ye karşı 633 yılında yapılan "Yemame Savaşı"nda birçok hafız sahabinin şehit düşmesi diğerleri gibi Ömer'i de kaygılandırmış ve halife makamında olan Ebu Bekir'e durumun önemini anlatarak Kur'an'ın bir araya toplanmasının gerekliliği hususunda onu ikna etmişti. Bunun üzerine Ebu Bekir de vahiy kâtiplerinden Zeyd b. Sabit'i Kur'an'ın toplanması işinde görevlendirmişti.

Aşağıdakilerden hangisi bunun nedenlerinden değildir?

- A) Özel görevlendirilmiş bir vahiy kâtibi olması
 B) Peygamber as'ın yazdırdığı nüshanın onda bulunması
 C) Zekâ ve hafızasıyla ün yapmış olması
 D) Kur'an'ın bütünü ezbere bilmesi
 E) Resulullah as'ın Cebraill'e yaptığı son mukabeledeki son arzada kendisinin de bulunmuş olması

8. Kur'an'ın cem edilmesi süreci ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Getirilen ayetlerin Hz. Peygamber (sav)'in mushafına uygun olması gerekiyordu.
 B) Ayetlerin Kur'an'a kaydedilmesi için iki şahidin olması şarttı.
 C) Ayetleri getirenlerin onları ezbere bilmesi gerekiyordu.
 D) Kur'an'ın cem edilmesi yaklaşık bir yıl kadar sürmüş ve Kur'an'ın toplandığı bu kitaba Abdullah b. Mes'ud'un teklifiyle Mushaf adı verilmiştir.
 E) Bu mushafta yedi harf korunmuş ve tilaveti nesh edilmiş ayetler mushafa alınmamıştır.

9. Kur'an'ın üçüncü halife Osman Dönemi'nde istinsah edilmesi ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kur'an'ın istinsah edilmesinin ana nedeni ilk mushafta var olan yedi harf ve yorum amaçlı notların Kur'an'dan zannedilmesi nedeniyle çıkan ihtilaflardır.
 B) İstinsahta ilk mushaf esas alınmıştır.
 C) Bu mushaflara özel notlar kaydedilmemiş ve yedi harf alınmamıştır.
 D) Yedi adet çoğaltılan mushaflardan Medine'de bırakılanına İmam Mushaf denir.
 E) Halife Ebubekir Dönemi'nde yazılan ilk mushaf ve farklı mushaflar da korunmuştur.

10. İlk Kur'an nüshaları harekesizdi ve harflerin üzerinde de noktalar bulunmuyordu. O dönemin önemli hattatlarından Ebu'l-Esved ed-Düeli tarafından Kur'an harekelendi ve öğrencileri Nasr bin Asım el-Leysi ve Yahya bin Ya'mer tarafından da harflerin noktaları kondu. Harekelere bugün kullanılan son şekli ise Halil bin Ahmed tarafından verildi.

Bu işlemlerin yapılmasının ana nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İslam toplumunda sanatsal zevkin gelişmesi
 B) Hat sanatında meydana gelen terakki ve ilerleme
 C) Kıraat ilminin gelişmesi
 D) Arap olmayan toplumların Kur'an'ı okuma ve anlamada zorluk yaşamaları ve hatalar yapması
 E) Devletin bu yönde bir zorunluluk getirmesi

11. Kur'an lafzının kökü hakkında İslam âlimleri arasında farklı fikirler ortaya atılmıştır.
- Aşağıdakilerden hangisi bu iddialardan biri değildir?**
- A) Kur'an lafzı âlemi mürtecel bir isimdir.
- B) Kur'an lafzı, aslı hemzeli ve okumak anlamındaki "karae" kökünden türemiş bir isimdir.
- C) Kur'an lafzı, aslı hemzeli ve yaklaştırmak anlamındaki "karae" kökünden türemiş bir isimdir.
- D) Kur'an lafzı, aslı hemzeli ve toplamak anlamındaki "karae" kökünden türemiş bir isimdir.
- E) Kur'an lafzı, hemzesiz "k-r-n" kökünden türemiş ve yaklaştıran ya da karine ve delil olan şey anlamında bir isimdir.

12. Kur'an'ın gönderiliş hedefi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
- A) Kur'an tüm insanlığı hidayete erdirmek üzere nazil olmuş evrensel bir ilahi mesajdır.
- B) İnsanlar okuyarak sevap kazanmaları ve ölümlerine okuyarak ruhlarını şad etmeleri için gönderilmiştir.
- C) Hem bu fani dünyada hem de ahirette insanlığı mutluluğa ulaştıracak değerleri bildirmek için nazil olmuştur.
- D) İnsanların hakkında ihtilafa düştükleri konuların hakikatlerini onlara bildirmek amacıyla indirilmiştir.
- E) Daha önceki kitaplarda bildirilmiş olup insanların üstünü örttükleri hakikatlerin gerçeklerini onlara açıklamak için gönderilmiştir.

13. Kur'an'ı Kerim'de yüce kitabımız birçok sıfatla nitelenmiştir. Bu sıfatlar aynı zamanda Kur'an'ın diğer isimleridir.
- Allah'ı hatırlatıp tanıtan, hatırlanması ve unutulmaması gereken esasları bildiren kitap anlamında Kur'an'a verilen isim aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Ez-zikr
- B) El-müheymin
- C) El-mesani
- D) El-hüda
- E) El-besair

14. Kur'an'ı Kerim 114 sureden ve bu sureler de 6236 ayette oluşmuştur. Kur'an'daki en uzun ayet Bakara/282. en son indirilen ayet de çoğunluğa göre Bakara/281. ayettir. Ayetlerin Kur'an içerisindeki tertibi yani sıralaması da tevkifidir/vahye dayalıdır. Kur'an'da 14 yerde geçen bazı ayetler vardır ki bu ayetler okunduğunda vacip olan tilavet secdesi yapılması gerekir.

Bu ayetlere verilen isim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tilavet   B) Tesbih   C) Hamdele
D) Secde   E) Tekbir

15. Sureler, isimlerini ihtiva ettikleri garip bir kelimedен veya ifade ettikleri manadan alırlar. Bazı surelerin birden fazla isimleri vardır. Mesela Fatiha suresine yirmiden fazla isim verilmiştir. Bazen de iki veya daha çok sureye ortak bir isim verilmiştir.

Sureler ve isimleri ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Maide – sofa
B) Enfal – savaş ganimetleri
C) Rad – gök gürültüsü
D) Neml – karınca
E) Ahzab – azap, ceza

16. Sureler, isimlerini ihtiva ettikleri garip bir kelimedен veya ifade ettikleri manadan alırlar. Bazı surelerin birden fazla isimleri vardır. Mesela Fatiha suresine yirmiden fazla isim verilmiştir. Bazen de iki veya daha çok sureye ortak bir isim verilmiştir.

Sureler ve isimleri ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Fatır – Yaratan
B) Casiye – diz çökmek
C) Zariyat – koşan atlar
D) Zuhruf – süs, mücevher
E) Ğaşiye – örten, bürüyen

17. Kur'an'ın indirildiği ortamın anlaşılması, mesajının kavranması ve değiştirmeyi amaçladığı yaşam tarzının ve ikame etmeyi hedeflediği ilke ve değerlerin anlaşılması açısından önemlidir.

Tevhid inancını merkeze koyan Kur'an vahyinin Hicaz Bölgesi'nde düzeltmeyi hedeflediği dini inançlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Arabistan yarım adasında en yaygın inanç putperestliktir.
 B) Arabistan'ın kuzey ve güney bölgelerinde Hristiyanlığı benimseyen kavimler vardı.
 C) Putperestliği benimseyen topluluklar Allah inancını benimsemiyorlardı.
 D) Putlar Allah ile insanlar arasında birer aracı olarak görülüp Allah'a yaklaştıran veya Allah katında şefaathçi olan güçler olarak görülürdü.
 E) Özellikle hac mevsiminde yapılan panayır lar vesilesiyle putlar aynı zamanda ticari birer kaynak olarak da görülüyordu.
18. Allah kelamı olan Kur'an'ı Kerim'de herhangi bir çelişkinin olması söz konusu olamaz. Nitekim Yüce rabbimiz; "Onlar hâlâ Kur'an'ı iyice düşünmüyorlar mı? Eğer o, Allah'tan başkasının katından olsaydı, kuşkusuz içinde birçok aykırılıklar bulacaklardı." (Nisa: 4/82) buyurmuştur. Bununla birlikte, Kur'an'ın çeşitli özelliklerine vakıf olmayan ve yeterli alt yapısı bulunmayanlar onun bazı ayetleri arasında ihtilaf olduğunu zannedebilir. Böyle bir yanılgıya düşmüş kimseye cevap verilmesi ve vehminin giderilmesi gerekir.

Bu tür izahları yaparak vehimleri ortadan kaldırmaya çalışan Kur'an ilmi hangisidir?

- A) Müşkilü'l-Kur'an
 B) Mübhematu'l-Kur'an
 C) Garibu'l-Kur'an
 D) Mecazu'l-Kur'an
 E) Muhkem ve Müteşabih
19. Kur'an kelimelerinin eda keyfiyetlerini ve ihtilaflarını nakledenlerine isnat ederek bilmek şeklinde tarif edilen Kıraât ilminin konusu, telaffuzlarındaki ihtilaf ve edâlarındaki keyfiyet bakımından Kur'an'ın kelimeleridir. Kıraat âlimlerince sahih kabul edilmiş on kıraat bulunur ki bunlar "Kıraat- aşera" olarak adlandırılırlar.
- Bunlar içerisinde Müslümanlar arasında en yaygın olan ve ülkemizde de benimsenen kıraat imamı ve ravisi aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Nâfi kıraatinin – Verş rivayeti
 B) İbn Kesîr kıraatinin – Kunbul rivayeti
 C) Ebû Amr kıraatinin – Dürî rivayeti
 D) Âsım bin Behdele kıraatinin – Hafs rivayeti
 E) Kisâî kıraatinin - Leys

20. Kıraât âlimlerine göre Kur'an çeşitli şekilde okunabilmektedir:

- I. Her bir harfin hakkını tam vermek, medlerini yeterince uzatmak, hareketleri birbirinden ayırmak, şeddeleri tam yapmak ve gunnelerin hakkını vermek gibi tecvid kurallarını yerine getirmede, okuyuş hassasiyetinin en son imkânını kullanarak Kur'an'ı okuma tarzıdır.
 II. Kur'an'ı, acele etmeden, dura dura, anlaya anlaya okumaktır. Bu okuyuş tarzı, tefekkür ve istinbat içindir.
 III. Kur'an'ı, tecvid kaidelerine uyarak hızlı bir şekilde okumaya denir. Bu tür okuyuşta medler asgari hadde iner.
 IV. Bu okuyuşta orta bir yol izlenir. Tutulacak yerler normal olarak tutulur.

Yukarıda anlatılan okuma şekilleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

	I	II	III	IV
A)	Tertil	Tahkik	Tedvir	Hadr
B)	Tahkik	Hadr	Tertil	Tedvir
C)	Tedvir	Tertil	Hadr	Tahkik
D)	Hadr	Tedvir	Tertil	Tahkik
E)	Tahkik	Tertil	Hadr	Tedvir

21. حُصْنٌ مِّنْ تَجْوِيدٍ کodlaması Tecvid ilminde aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir?

- A) İzhar harflerini
 B) Kalın okunan harfleri
 C) İhfa harflerini
 D) İnce okunan harfleri
 E) Kalkale harflerini

22. Kur'an'da birçok kıssa yer alır. Bunlardan biri de Hz. İsa'ya ait kıssadır. Kur'an'da Hz. İsa'nın;

- I. Babasız olarak dünyaya geldiği,
 II. Kavmine ibadetleri emrettiği,
 III. Kıyamete yakın dünyaya döneceği,
 IV. İsrailoğulları'na peygamber olarak gönderildiği,
 V. Ruhulkudüs'le desteklendiği

hususlarından hangisi yer almaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

ÇÖZÜMLER

1. Abdullah b. Mes'ud ile ilgili I ve III' de verilenler doğrudur. Kur'an ceminde komisyon başkanı olan sahâbî Zeyd b. Sabit'tir. Tevbe suresinin son iki ayet ile Ahzab 23. ayetin mushafa ilavesinde şahitlik eden sahabe Huzame b. Samit el-Ensari'dir.

Yanıt C

2. Verilen açıklama Garibu'l-Kur'an ilmiyle ilgilidir. Sözlükte, "bir şeyin sınırı", "bilinmeyen" ve "su kırbaşı" gibi manalara gelen g-r-b aslından türemiş bulunan garîb; "vatanından uzak kimse", "kapalı söz" ve "yabancı adam" vb. manalarda kullanılır. Terim olarak Garîbu'l-Kur'ân, "Manası kapalı bulunan, okuyucunun anlama sınırı dışında yer alan ve yabancı gördüğü Kur'ân kelimeleri" şeklinde tanımlanabilir.

Yanıt C

3. Cüveyni vahyi sınıflandırırken metlûv ve gayr-ı metlûv olarak ikiye ayırmıştır. Vahy-i metlûv okunan yani tilâvet edilen vahiy olup o da Kur'an-ı Kerim'dir. Hadis de vahiydir. Ancak o vahy-i gayr-ı metlûv statüsündedir. Verilen açıklamada Cüveyni vahy-i metlûvün mahiyetini açıklamıştır.

Yanıt E

4. Kur'an'ın -Hz. Peygamber'e- toplu olarak bir defada değil, peyderpey, parça parça indirilmesi Kur'an'da "tenzil" kavramı ile de ifade edilmektedir. Kur'an'ın böyle parça parça indirilmesi Arap dilinde "Tencîmu'l-Kur'an" terimiyle ifade edilmektedir. Bu durum Kur'an'da şöyle ifade edilir. "İnkâr edenler: Kur'an ona bir defada topluca indirilmeli değil miydi? dediler. Biz onu senin kalbine iyice yerleştirmek için böyle yaptık (parça parça indirdik) ve onu tane tane (ayırarak) okuduk." (Furkan 25/32) "Biz onu, Kur'an olarak, insanlara dura dura okuyasın diye (ayet ayet, sure sure) ayırdık ve onu peyderpey indirdik." (İsra 17/106). İnzal kavramı ise Kur'an'ın tümünün indirilişinin, yani indirilen bütün parçaların toplamının Allah Teâlâ'ya ait olduğunu göstermektedir.

Cevap C

5. Vahiy kâtipleri gelen ayetleri, çeşitli malzemeler üzerine yazmışlardır. Bunların en bilinenleri; develerin kürek ve kaburga kemikleri (azm), tabaklanmış deri parçaları (edim), yaprak taşlar (lihaf), hurma dallarının uygun yerleri (asib), seramik parçaları (hazef), tahta (kateb), parşömen (rakk) ve papirüslerdir. Bunlar arasında özel işlenmiş hayvan derisi ise hem dayanıklılık hem de o günler için elde edilmesi en kolay malzeme olması bakımından, özellikle hicretten sonra daha fazla kullanılmaya başlanmıştır.

Cevap D

6. Kur'an'ın kitap hâline getirilememesinin sebepleri arasında A, B, C ve D seçeneklerindeki nedenler sayılırken imkân ve yazı malzemesinin yetersizliği sayılmaz.

Cevap E

7. Zeyd'in Kur'an'ı toplama işiyle görevlendirilmiş olmasının nedenleri olarak şunlar sunulmaktadır: Özel görevlendirilmiş bir vahiy kâtibî olması, zekâ ve hafızasıyla ün yapmış olması, Kur'an'ın bütünü ezbere bilmesi, Resulullah as'ın Cebraîl'e yaptığı son mukabeledeki son arzuda kendisinin de bulunmuş olması ve hakkında hiçbir şaibenin olmaması.

Cevap B

8. Rivayetlere göre Peygamber as zamanında Kur'an bir kitap hâlinde toplanmadığı için Peygamber mushafına uygun olması gibi bir zorunluluk da söz konusu olamazdı.

Cevap A

9. Kur'an istinsah edildikten sonra, bu nüshalara uymayan farklı nüshaların tashih edilmesi, eğer tashih edilemiyorsa mürekkeplerinin silinmesi suretiyle imha edilmesine karar verildi. İlk nüsha ise Medine valisi Mervan bin Hakem tarafından ihtilaflara neden olmaması için imha edilmiştir.

Cevap E

10. Üçüncü halife Osman zamanında çoğaltılan Mushaflar, harekesiz ve noktasız bir şekilde yazılmıştı. Sahabe, Peygamber as'dan duyduğu için noktasız ve harekesiz Kur'an'ı hatasız okuyorlardı. Fetihler sonucunda İslam toplumunun çoğunluğunu oluşturan ve Arap olmayan milletler, harekesiz ve noktasız Kur'an nüshalarını doğru okuma ve anlama konusunda sıkıntılar yaşıyorlardı. Bu nedenle Kur'an'ın harekelenmesi ve noktaların konulmasına ihtiyaç doğdu. Soruda anlatılan sürecin yaşanmasının ana nedeni budur.

Cevap D

11. "Kur'an" lafzının kökü hakkında İslam âlimleri arasında ortaya atılan görüşler şunlardır:

- a. "Kur'an kelimesinin hemzesiz ve türemiş olduğunu savunanlar: Bu görüşe göre Kur'an lafzı "k, r, n" kök harflerinden türemiş karine, işaret, delil veya yakınlaştıran anlamında bir kavramdır.
- b. "Kur'an" kelimesinin hemzeli ve türemiş olduğunu savunanlar: Kur'an lafzının, karae'den türemiş bir kelime olduğunu savunan bu görüş içerisinde Karaenin toplamak manasına dayandığını iddia edenler olmuşsa da çoğunluğa göre "Kur'an" lafzı, "okumak" anlamına gelen karae'den türemiş, okunan şey anlamında bir kelimedir.
- c. Şafii ve taraftarlarına göre "Kur'an lafzı alem-i mürtecel bir isimdir. Arap dilinde alem-i mürtecel, ilk anda bir şeye isim olarak konmuş, bundan sonra da başka hiç bir şeyde kullanılmayan özel isimdir.

Cevap C

12. Kur'an'ın indiriliş gayesini birçok ayetinde Kur'an kendisi açıklamıştır. Şu hadisler bunu öz olarak ifade etmektedir: "Allah'ın kitâbına sımsıkı sarılız. Onda, sizden öncekilerin ve sizden sonrakilerin haberleri vardır. Aranızdaki meselelerin çözümü ondadır. O, oyun-eğlence değil, doğru ile yanlış birbirinden ayırandır. Onu büyülenerek terk edene Allah öldürücü darbe vurur. Onun dışında hidayet arayana Allah saptırır. O, Allah'ın hiç kopmayan sağlam ipidir; hikmetle dolu zikir ve dosdoğru yoldur. O, (kendisiyle amel edildiği sürece) arzu ve isteklerin doğrudan sapmadığı, lisanların yanılmadığı, âlimlerin doyamadığı, çok okunmakla yıpranıp eskimeyen, incelikleri ve nükteleri tükenmeyen bir kitaptır... Onu esas alarak konuşan doğru konuşmuş, onunla, amel eden sevap kazanmış, tartışma yapan başarılı olmuş, karar veren doğru karar vermiş ve ona davet eden doğru yolu göstermiş olur..." "Kur'an, bir ucu Allah'ın, diğer ucu da sizin elinizde olan bir ip gibidir. Ona (sıkıca) sarılız. İşte o zaman (doğrudan) sapmaz ve helak olmazsınız."

Cevap B

13. Hatırlamak anmak anlamına gelen zikir kelimesi Kur'an'ın isimlerinden biridir ve Allah'ı hatırlatıp tanıtan, hatırlanması ve unutulmaması gereken esasları bildiren kitap anlamında Kur'an'a verilen bir isimdir.

Cevap A

14. Secde sözlükte, aşırı saygı göstermek, tevazuyla eğilmek ve alını yere koymak manalarına gelmektedir. Okunması veya dinlenmesi hâlinde secde edilmesi gereken ayetlere secde ayeti, bu sebeple yapılan secdeye de tilâvet secdesi denir. Tilâvet secdesi yapmak vaciptir ve Kur'an'da 14 yerde geçer: Araf 206, Rad 15, Nahl 49, İsrâ 107, Meryem 58, Hac 18, Furkan 60, Neml 25, Secde 15, Sad 24, Fussilet 37, Necm 62, İnşikak 21, Alak 19

Cevap D

15. Ahzab, "hizb" in çoğuludur. Hizb, grup, parti, bölük, topluluk gibi anlamlara gelir. Kur'an'ın dörtte birine ve her gün okunması alışkanlık hâline gelen dua demetine de hizip denir. Müslümanlara karşı savaşmak üzere toplanıp, Medine'yi kuşatmaya gelen ve Hendek (diğer adıyla Ahzab) Savaşı'na sebep olan düşman kuvvetlerine "ahzab" denilmiştir; surenin bir bölümünde bu savaştan bahsedildiği için de sureye "Ahzâb suresi" adı verilmiştir.

Cevap E

16. Zâriyat kelimesi "toprağı tozu etrafa savuran rüzgârlar" anlamına gelmektedir.

Cevap C

17. İslam'dan önce Arapların büyük çoğunluğu daha çok putperestlik inancına sahiptir. Putperestlik inancı her şeyden önce yaratıcı ve yüce bir Allah'a inanmakla beraber Allah'ın altında Allah ile kendi aralarında aracılık edecek, Allah Teâlâ indinde yüce bir konuma sahip olduklarına inandıkları araçlara da kulluk etmeleri temeline dayanmaktadır. Bu araçlara kulluk etmelerinin tek nedeni sahip oldukları uzak Allah inancıdır.

Cevap C

18. Kur'an'ı Kerim ayetleri arasında ilk bakışta ihtilaf ve çelişki gibi görünen durumları inceleyen ilme müşkilü'l-Kur'an denir.

Cevap A

19. Bugün ülkemizde de olduğu gibi Müslümanların ekseriyeti Kur'an'ı, Âsım kıraatinin Hafs rivayetine göre okumaktadırlar.

Cevap D

20. Kıraât âlimlerine göre Kur'an üç şekilde okunabilmektedir:

1. Tahkik: Kıraât ilminde tahkik, her bir harfin hakkını tam vermek, medlerini yeterince uzatmak, hareketleri birbirinden ayırmak, şeddeleri tam yapmak ve gunnelerin hakkını vermek gibi tecvid kurallarını yerine getirmede, okuyuş hassasiyetinin en son imkânını kullanarak Kur'an'ı okuma tarzıdır.

2. Buna yakın bir de "tertil" tarzı vardır ki Kur'an'ı, acele etmeden, dura dura, anlaya anlaya okumaya denir. Bu okuyuş tarzı, tahkikten biraz daha hızlıdır. Tahkik, ta'lim ve temrin, tertil ise tefekkür ve istinbat içindir.

3. Hadr: Kıraât ilminde hadr, Kur'an'ı, tecvid kaidelerine uyarak hızlı bir şekilde okumaya denir. Bu tür okuyuşta medler asgari hadde iner.

4. Tedvir: Tahkik ile hadr arasında bir okuyuş tarzıdır. Bu okuyuşta orta bir yol izlenir. Tutulacak yerler normal olarak tutulur.

Cevap E

21. Arapçada 28 harf vardır. Kur'an derslerinde öncelikle bu harfler öğretilir. حُصْنٌ مِّنْ حُرُوفٍ harfleri tecvitte 7 kalın harfin kodlanmış hâlidir. Derste kalın harfler gösterilmektedir.

Cevap B

22. Kıssa Kur'an'da yer alan ibret verici hikâyelerdir. Kur'an'da Hz. İsa'ya dair birçok husus anlatılır. Babasız olarak dünyaya geldiği, kavmine zekâtı ve namazı emrettiği, İsrailoğulları'na peygamber olarak gönderildiği, Ruhulkudüs'le desteklediği birçok mucize gösterdiği hususları Kur'an'da yer alan hususlardandır. Kıyamet yaklaşınca dünyaya döneceği olayı Kur'an'da yer almaz. Bazı hadislerde bu husus kıyamet alameti olarak zikredilmiştir.

Cevap C